

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 29.06.2006
KOM(2006) 356 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS
EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI**

dėl teisininkų mokymo Europos Sąjungoje

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl teisininkų mokymo Europos Sąjungoje

1. ĮVADAS:

1. Priėmus Amsterdamo sutartį ir įtraukus į ją naują uždavinį – sukurti „laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę“, teisininkų mokymas įgijo naujos svarbos. Reikia pripažinti, kad aukšto lygio teisės specialistų mokymas reikalingas jau seniai, nes tinkamas Bendrijos teisės taikymas daugiausia remiasi nacionalinėmis teisminėmis sistemomis. Teisėjų, prokurorų ir advokatų žinios šioje srityje ir anksčiau buvo ypatingai svarbios norint tinkamai taikyti Bendrijos teisės aktus ir visapusiškai užtikrinti Sutartimi pripažintas pagrindines laisves¹. Tačiau teisingumas, iki šiol buvęs tik priemonė Bendrijos teisei taikyti Bendrijoje, priėmus Amsterdamo sutartį, tapo nepriklausomu siekiu. Nuo šiol teismo bendradarbiavimo gerinimas yra tikslas, kurį reikia įgyvendinti. Teisininkų mokymas šiuo atžvilgiu – būtina priemonė.
2. Praėjus keleriems laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimo metams šis klausimas tapo itin aktualus. Teisininkų mokymo svarbumą paaiškina tai, kad priimta itin daug teisės aktų, kuriuos dabar turi įgyvendinti teisės specialistai; kita vertus, plėtojamas tarpusavio pripažinimo principas, grindžiamas iš esmės ypač dideliu valstybių narių teisminių sistemų tarpusavio pasitikėjimu.
3. 2004 m. lapkričio mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtoje „Hagos programoje“² pabrėžta, kad būtina didinti tarpusavio pasitikėjimą, o tam „būtinos aiškios pastangos pagerinti teisminių institucijų ir skirtingų teisinių sistemų tarpusavio supratimą“. Kaip ir 2001 m. gruodžio mėn., kai Laekeno Vadovų Taryba³ ragino „kuo greičiau sukurti europinį teisėjų mokymo rėmimo tinklą, kuris galėtų prisidėti prie pasitikėjimo tarp teismo bendradarbiavimo šalių stiprinimo“, Hagos programoje tvirtinama, kad Sąjunga turi remtis visų pirma Europos teisininkų mokymo tinklu. Šio komunikato tikslas – tenkinti Komisijos prašymą „kuo greičiau parengti pasiūlymą dėl veiksmingo Europos teisminių institucijų (ir civilinių, ir baudžiamųjų bylų) mokymų tinklo kūrimo remiantis esama struktūra, kaip numatyta Sutarties dėl Konstitucijos Europai III-269 ir III-270 straipsniuose“ ir nurodyta Veiksmų plane, įgyvendinančiame Hagos programą⁴.
4. Be to, šiame plane pažymėta, kad mokymas turi prisidėti prie glaudaus ryšio tarp tarpusavio pasitikėjimo ir „Europos teisminės kultūros“ kūrimo stiprinimo. Europos teisminė kultūra grindžiama priklausomumo tai pačiai erdvei, kuria turi dalytis valstybių narių teisės specialistai, jausmu. Šiai erdvei būdinga ne tik nacionalinių teisminių sistemų įvairovė ir gausa, bet ypač bendros Žmogaus teisių ir pagrindinių

---

¹ r. COM(1993) 632 galutinis.

² OL C 53, 2005 3 3, p. 1.

³ SN (2001) 1200.

⁴ OL C 198, 2005 8 12, p. 1.

laisvių apsaugos konvencijoje bei Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įkūnytos pagrindinės vertybės ir bendras teisyne, apimantis Bendrijos ir Sąjungos teisę. Siekiant plėtoti tarpusavio pripažinimo principą, kurio laikantis kiekvienoje valstybėje narėje greitai ir paprastai vykdomi kitų valstybių narių priimti teismo sprendimai, reikia sustiprinti ir įtvirtinti šį priklausomumo bendrai erdvei jausmą. Tiesioginių ryšių tarp teisminių institucijų palaikymo principas, įteisintas daugelyje teismo bendradarbiavimo priemonių – tai kitas šios erdvės aspektas.

5. Teisės specialybių yra daug ir įvairių. Šiame komunikate daugiausia dėmesio skiriama klausimams, susijusiems su valstybei tiesiogiai pavaldžių teisėjų ir prokurorų, taip pat advokatų mokymu; tiesa, advokatų mokymu rūpinasi jie patys. Komunikate nagrinėjama, kaip organizuojamas teisininkų mokymas valstybėse narėse, kaip, pasitelkdama finansavimo programas, Europos Sąjunga prisidėjo prie jo plėtojimo ir kokie yra Europos būsimos teisininkų mokymo strategijos aspektai.

2. TEISININKŲ MOKYMAS EUROPOS SĄJUNGOJE

2.1. Itin nevienoda padėtis skirtingose valstybėse narėse

6. Teisininkų mokymo sistemos labai priklauso nuo valstybių narių teisminės struktūros; jų yra pačių įvairiausių. Svarbiausia to priežastis – skirtingos teisėjų, prokurorų ir advokatų įdarbinimo sąlygos.
7. Pradinio teisėjų, o kartais ir prokurorų, mokymo turinys priklauso nuo to, ar jie įdarbinami, baigę universitetą, ar po kelerių darbo metų. Tęstinis mokymas savo ruožtu egzistuoja beveik visose valstybėse narėse, tačiau nevienodo lygio.
8. Nacionalinės mokymo struktūros perteikia nacionalinių teisminių sistemų skirtumus. Nelygu, kokia sistema, teisėjai, advokatai ir prokurorai mokosi pagal bendrą arba skirtingus mokymo planus. Teisėjų ir prokurorų mokymas priklauso nuo valstybių narių teisingumo ministerijų, aukščiausių teisėjų ar teisingumo instancijų, prireikus, jei teisėjų funkcijos aiškiai atskirtos nuo prokurorų – nuo generalinio prokuroro tarnybos ar specialių įstaigų. Tam tikrose valstybėse narėse⁵ už teisėjų ir prokurorų mokymą atsako tik viena įstaiga, nors šie kartais priklauso skirtingoms profesinėms kategorijoms. Advokatų mokymą dažnai tiesiogiai organizuoja advokatų asociacijos, kartais – padedant universitetams.
9. Neatsižvelgiant į tai, ar priklauso tai pačiai profesinei kategorijai kaip paprastų teismų teisėjai, administracinių teismų teisėjai taip turi būti kviečiami į europines diskusijas apie mokymą, nes jų vaidmuo tokiose srityse kaip prieglobstis ir imigracija itin reikšmingas. Apskritai visiems, įskaitant specializuotų teismų (karo, kaimynystės, taikos, komercinių...), teisėjams, kuriems gali tekti taikyti Europos teisę, aktualios tokios diskusijos.
10. Nors Komisija neturi išsamių duomenų šioje srityje, atrodo, kad mokymo trukmė įvairiose valstybėse narėse ypatingai skiriasi. Turint omenyje įdarbinimo sistemų skirtumus, šiuo atžvilgiu tik tęstinis mokymas yra panašios trukmės. Teisėjų,

---

⁵ Austrijoje, Belgijoje, Čekijoje, Graikijoje, Italijoje, Lenkijoje, Nyderlanduose, Portugalijoje, Prancūzijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje, Vokietijoje.

prokurorų ir advokatų galimybės mokytis kartais smarkiai skiriasi. Biudžeto atžvilgiu teisėjų ir prokurorų mokymas dažniausiai finansuojamas iš valstybinių lėšų; advokatus finansuoja profesinės organizacijos.

11. Europos Sąjunga neturi kištis į valstybių narių teises ir teismines tradicijas perteikiančių nacionalinių mokymo sistemų organizavimą. Tačiau norint sustiprinti tarpusavio pasitikėjimą, reikia, kad mokymas būtų pakankamai plėtojamas ir kad tam būtų skiriama pakankamai lėšų. Teisėjams, advokatams ir prokurorams turi būti sudaromos sąlygos dalyvauti tokio pat lygio ir kokybės mokymo programose. Mokymuisi turi būti skiriama pakankamai laiko, kad būtų užtikrinta aukšta teisminės sistemos kokybė ir kad būtų sudarytos sąlygos plėtoti programose svarbų europinį aspektą.
Europos lėšos gali būti naudojamos tik kaip nacionalinio finansavimo priedas; valstybės narės neatleidžiamos nuo išipareigojimo užtikrinti reikiamą teisės specialistų mokymą.

2.2. Europiniai teisininkų mokymo aspektai

12. Noras sustiprinti teisininkų mokymą ne kartą aiškiai politikų išreikštas – apie tai liudija tam skiriama finansinė parama. Teisininkų mokymo srityje veikia ne tik europinės institucijos, bet ir nacionalinės mokymo struktūros; siekiant sustiprinti tarpusavio pasitikėjimą iš šių struktūrų sudarytas tinklas.

2.2.1. Europos parama teisininkų mokymui

13. 2000 m. lapkričio mėn., po pirmųjų Italijos 1991 m. inicijuotų diskusijų⁶, Prancūzija Ministrų tarybai pateikė teisės akto pasiūlymą⁷. Nors šis dokumentas ir nebuvo priimtas, Komisija juo pasinaudojo, vertindama, kokie galėtų būti Europos teisininkų mokymo tinklo struktūrizavimo mechanizmai⁸. Šio dokumento pagrindu 2003 m. birželio mėn. priimtos ir Tarybos išvados, kuriose pabrėžiama mokymo svarba norint, kad laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė būtų sėkmingai įgyvendinta, ir kuriose valstybių narių bei Komisijos prašoma remti Europos teisininkų mokymo tinklą.
14. Savo ruožtu Europos Parlamentas, nagrinėdamas Prancūzijos pasiūlymą, pabrėžė, kad svarbu teisės specialistus mokyti Bendrijos ir Sąjungos teisės⁹. Neseniai Europos Parlamentas savo rekomendacijoje dėl baudžiamojamo teisingumo kokybės ir baudžiamosios teisės suderinimo valstybėse narėse¹⁰ pabrėžė „pagrindinį mokymo vaidmenį plėtojant bendrą teisinę kultūrą ir pagrindinių teisių Sąjungoje kultūrą, ypač per Europos teisinio mokymo tinklą“.
15. Mokymui plėtoti skirtas ne tik politinis dėmesys, bet ir finansinė parama. Nuo 1996 m., kai buvo sukurta pirmoji Grotius programa¹¹, kurios tikslas – „skatinti teisinių bei teisminių sistemų tarpusavio pažinimą ir palengvinti teisminių

---

⁶ 1991 m. spalio 31 d. dok. Nr. 9090/91, JUR 107, COUR 13.

⁷ OL C 18, 2001 1 19, p. 9.

⁸ SEC(2002) 635.

⁹ Evelyne Gebhardt ataskaita Nr. A5-0276/2002, OL C 273 E, 2003 11 14, p. 999.

¹⁰ P6-TA(2005)0030, OL C 304 E, 2005 12 1, p. 109.

¹¹ 1996 m. spalio 28 d. bendrieji veiksmai 96/636/TVR (OL L 287, 1996 11 8).

bendradarbiavimą“, Europos Sąjunga padėjo stiprinti teisės specialistų mokymą per bendrąsias arba sektorines programas¹².

16. Europos Parlamento siekis remti mokymą įgyvendintas parengus bandomąjį projektą, kurio tikslas – sustiprinti teisminių institucijų bendradarbiavimą. Ši programa tęsiama 2006 m. ir įtraukta į teisės aktų pasiūlymus dėl 2007–2013 m. Pagrindinių teisių ir teisingumo pagrindų programos sudarymo¹³ (žr. toliau). Šios programos skyriuose, skirtuose „civilinei“ ir „baudžiamajai teisenai“, teisininkų mokymui numatyta skirti dar daugiau lėšų.
17. 2005 m. Sąjungai skyrus finansinę paramą teisininkų mokymui surengta nemažai teisininkų susitikimų¹⁴. Tačiau kvietimų teikti paraiškas sistema ypatinga tuo, kad kartais pirmenybė teikiama atskirų projektų, kuriems nėra būdinga bendra strategija, finansavimui, todėl mokymo programas sunku įtvirtinti.
18. Štai kodėl priėmus pagrindinių teisių ir teisingumo pagrindų programą bus galima teisininkų mokymui skirti daugiau Europos lėšų ir skatinti glaudesnę Sąjungos prioritetų ir mokymo veiklos tarpusavio ryšį, taip remiant drąsesnius, labiau suderintus projektus, kurie Europos atžvilgiu sukuria tikros papildomos naudos.
19. Be finansinių priemonių svarbų vaidmenį mokymo srityje gali atlikti tokie Sąjungos sukurti bendradarbiavimo rėmimo mechanizmai kaip Teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose tinklas, Eurojustas ir Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose tinklas; jie skleidžia informaciją apie Sąjungos teises priemones arba organizuoja mokymą vietoje. Ateityje šis vaidmuo galėtų tapti dar svarbesnis.

2.2.2. *Teisininkų mokymą organizuojančios europinės dimensijos institucijos*

20. Nemažai institucijų organizuoja reguliarius teisės specialistams skirtus mokymus. Be universitetų reikia paminėti Maastrichto Europos viešojo administravimo institutą (EVAI), 1992 m. Liuksemburge įsteigusį *Europos teisėjų ir teisininkų centrą*. Be to, 1992 m. Tryje įkurta *Europaïsche Rechtacadémie* (ERA), kurios paskirtis – gerinti juristų ir teisės specialistų Europos teisės žinias. EVAI ir ERA remia Europos Sąjunga.
21. 2000 m. už teisininkų mokymą valstybėse narėse atsakingos nacionalinės institucijos įkūrė Europos teisininkų mokymo tinklą (ETMT), kad galėtų plėtoti tarpusavio santykius ir koordinuoti veiklą. ETMT nacionalines mokymo įstaigas sujungė į asociaciją¹⁵. Tinklo tikslas – remti tikros europinės dimensijos mokymo programą,

---

¹² žr. STOP (OL L 322, 1996 12 12) ir *Falcone* programas (OL L 99, 1998 3 31), 2002 m. sujungtas į AGIS programą (OL L 203, 2002 8 1); bendradarbiavimo civilinėse bylose (OL L 115, 2002 5 1); konkurencijos srityje (2004 m. balandžio 21 d. Sprendimas Nr. 792/2004/EB) ir nuo 2004 m. Bendrijos finansinių interesų apsaugos programą Herkulis (OL L 143, 2004 4 30). Taip pat Roberto Šumano projektą (OL L 196, 1998 7 14).

¹³ Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl 2007–2013 m. Pagrindinių teisių ir teisingumo pagrindų programos sudarymo (OL C 211, 2005 8 30, p. 6).

¹⁴ 2005 m. 1000 teisėjų ar prokurorų dalyvavo kitoje valstybėje narėje Europos teisininkų mokymo tinklo surengtose mokymo programose.

¹⁵ Asociacijos veikloje dalyvauja 23 valstybių narių, Bulgarijos ir Rumunijos atstovai. Umegzti ryšiai su EE ir CY. Asociacijos veikloje taip pat dalyvauja ERA ir Europos Tarybos iniciatyva įkurtas Lisabonos tinklas.

plėtoti bendradarbiavimą mokymo poreikių analizės, keitimosi patirtimi, bendrų programų ir priemonių kūrimo srityje, kad tai pasitarnautų Europos teisinių specialybių atstovams.

22. ETMT – tai vertinga teisininkų mokymo plėtojimo ir skirtingų nacionalinių struktūrų veiklos Sąjungos teisės srityje koordinavimo priemonė. 2003 ir 2005 m. tinklui iš Sąjungos biudžeto skirta dotacijų veiklai. Be to, jis koordinuoja nemažą 2005 m. teisėjų mainų programos dalį. Komisija siūlo nuo 2007 m. tinklui pagal pagrindinių teisių ir teisingumo pagrindų programą (specialią baudžiamosios teisenos programą) skirti metinę dotaciją veiklai.

3. KOKIŲ VEIKSMŲ EUROPA TURĖTŲ IMTIS TEISININKŲ MOKYMO SRITYJE?

3.1. Tikslai ir poreikiai:

23. Už teisininkų mokymo organizavimą pirmiausia atsako valstybės narės, ir kaip tik jos turi užtikrinti, kad nacionalinėse programose europinė dimensija būtų visapusiškai atspindėta. Poreikiai dideli. Kalbant apie baudžiamąją teisę, šie poreikiai pabrėžti pirmąkart vertinant savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose rezultatus¹⁶. Eurojustas ir bendradarbiavimo civilinėse bylose tinklas kaskart priedavo panašias išvadas.

24. Pirmenybė turi būti teikiama šiems veiksams:

- žinių apie Sąjungos ir Bendrijos priimtas teises priemones gilinimui, ypač tose srityse, kur nacionaliniams teisėjams patikėti specialūs įgaliojimai¹⁷;
- kalbos įgūdžių lavinimui, kad teisminės institucijos galėtų tiesiogiai tarpusavyje bendrauti, kaip numatyta daugumoje teisinių priemonių;
- žinių apie valstybių narių teises ir teismines sistemas gilinimui, kad būtų galima įvertinti kiekvienos jų poreikius teismo bendradarbiavimo atžvilgiu.

25. Kalbant apie metodus, mokymo programose turi būti akcentuojami praktiniai tinkamo priimtų priemonių taikymo aspektai. Turi būti taikomi tokie metodai, kurie sudaro sąlygas kuo platesnei mokymo rezultatų sklaidai, taip pat rengiamos konferencijos ir seminarai. Šiuo atžvilgiu dėstytojai turėtų dažniau dalyvauti įvairiuose kursuose, kad galėtų geriau suvokti europinę teisininkų mokymo dimensiją ir būtų pasirengę ją skleisti. Reikėtų taikyti tokias mokymo priemones, kurias būtų galima nekart panaudoti ir kurios būtų prieinamos, pavyzdžiui, internete; tai ypač aktualu kalbant apie mokymą, skirtą teisinėms Sąjungos priemonėms ir informacijai apie nacionalines teismines sistemas, kuri reikalinga teisės specialistams. Šioje srityje nacionalinės mokymo įstaigos, europinės dimensijos mokymo įstaigos ir ETMT turėtų glaudžiai bendradarbiauti su Eurojustu, Teismo bendradarbiavimo

---

¹⁶ OL C 216, 2001 8 1, p. 14.

¹⁷ Tai pasakytina ne tik apie tokius konkrečius sektorius kaip konkurencija (žr. šiuo atžvilgiu Reglamentą (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo; juo remiantis nacionaliniams teismams patikimi įgaliojimai taikyti šiuos straipsnius), bet ir platesne prasme – apie civilinę bei baudžiamąją teisę ir ypač tarpusavio pripažinimo principo įgyvendinimą.

civilinėse bylose tinklu ir Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose tinklu. Be to, daugiadisciplinio metodo taikymas mokymo programose, nepažeidžiant nacionalinių tradicijų, sudarytų sąlygas teisėjams, prokurorams, advokatams ar policijos pareigūnams keisti nuomonėmis ir patirtimi.

26. Tiesioginiams teisminių institucijų santykiams nuolat trukdo nepakankami specialistų kalbos įgūdžiai. Šioje srityje turi būti imtasi ryžtingų veiksmų, mokymus rengiant visų pirma specialistams, kurie tiesiogiai susiję su teisiniu bendradarbiavimu.
27. Mainai yra puikus bendrų standartų kūrimo nepažeidžiant nacionalinių ypatumų metodas. Juos būtų galima papildyti tam tikros trukmės stažuotėmis Teisingumo Teisme ir Eurojuste, kurios vyktų kiekvienos šių institucijų nustatytais sąlygomis.
28. Hagos programoje pabrėžta, kad svarbu į nacionalines mokymo programas įtraukti „ES komponentą“. Reikia atsižvelgti į skirtingą pradinio mokymo raidos lygį valstybėse narėse. Apskritai pradinis mokymas turi pirmiausia sudaryti sąlygas būsimiems specialistams pasijusti priklausančiais tai pačiai teisės ir vertybių erdvei. Kita vertus, tęstinio mokymo tikslas – padėti jau patyrusiems specialistams įsisavinti Europos Sąjungoje priimtas teises priemones. Jis turi būti rengiamas su teisiniu bendradarbiavimu susijusiems specialistams, nors kitas, bendresnis, jo tikslas – žinių sklaida.
29. Sustiprinus europinį aspektą nacionalinėse mokymo programose, turėtų pagerėti žinių apie Sąjungos mechanizmus sklaida. Kartu reikėtų Europoje plėtoti kompleksinio mokymo programas, kuriamas ir įgyvendinamas Europos mastu. Teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose tinklas, Eurojustas, Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose tinklas ir Teisingumo Teismas (jei pageidauja) turėtų būti kviečiami dalyvauti formuojant tokio tipo mokymus, bendradarbiaudami su ETMT, ERA ar EVAI ir akademiniais tinklais.

3.2. Europos teisininkų mokymo strategijos link

30. Norint sustiprinti teisininkų mokymą, reikia sustiprinti ryšius tarp nacionalinių institucijų, europinių organizacijų ir Sąjungos institucijų, visų pirma – Komisijos.
31. Kol kas, kaip numatyta 2007–2013 m. pagrindinių teisių ir teisingumo pagrindų programoje, Komisija ketina pirmiausia finansiškai remti teisės specialistų mokymą Sąjungos ir Bendrijos teisės tema, tačiau neatmeta galimybės priimti konkrečią teisinę priemonę.
32. Įgyvendinant šią programą reikės spręsti problemas, iškilusias diegiant ankstesnes programas. Siekiant užtikrinti, kad mokymui skirtas finansavimas atitiktų svarbiausius poreikius, ir palengvinti vidurio bei ilgalaikį veiklos planavimą, su pagrindiniais teisininkų mokymo valstybėse narėse ir Europos mastu dalyviais bus konsultuojamasi dėl Europos daugiametės mokymo strategijos, kuri vėliau atspindės metinėse programose, parengimo.
33. Siekiant gerinti nacionalinių institucijų veiklos koordinavimą ir plėtoti tarp jų stiprius bei tvirtus santykius, turi būti ne tik nuolat remiamos tokios europinės organizacijos kaip EVAI ar ERA, bet ir stiprinamas ETMT. Metinės dotacijos tinklo veiklai

skyrimas – svarbus aspektas, tačiau konkretus dotacijos išmokėjimas priklauso nuo Finansiniame reglamente numatytų sąlygų. ETMT turėtų būti sudarytos sąlygos įsitraukti į europinių programų kūrimą bendradarbiaujant su kitomis kompetentingomis institucijomis. Tinklas vienija už teisėjų mokymą atsakingas įstaigas (prokurorai įtraukiami į tinklo veiklą, jei jie yra teismo pareigūnai). Nepažeidžiant nacionalinių tradicijų, susijusių su teisėjų funkcijų atskyrimu nuo prokurorų, reikės sudaryti sąlygas tam, kad prokurorai galėtų aktyviai dalyvauti visose tinklo administruojamos veiklos Europoje srityse. Nemažai bendradarbiavimo, ypač baudžiamosiose bylose, mechanizmų grindžiami sklandžiu valstybių narių prokurorų tarpusavio bendradarbiavimu ir jų bendradarbiavimu su Eurojustu. Taip pat turės būti svarstomas administracinių ir specializuotų teismų apskritai (pavyzdžiui, komercinių, darbo ir kt.) teisėjų dalyvavimo tinklo veikloje klausimas.

34. Be to, turi būti sustiprintas kitų teisės specialistų, ypač advokatų, mokymas – jų vaidmuo ypatingai reikšmingas. Pasitelkus esamas programas, jau dabar galima finansuoti jiems skirtas mokymo programas. Ateityje priėmus pagrindinių teisių ir teisingumo programą, bus galima sustiprinti šį mokymą, kad pusiausvyra tarp teisminių institucijų ir kitų teisės specialistų būtų išlaikyta.
35. Kad Europos lėšos būtų aiškiai skiriamos finansuoti projektams, kuriais galima pasiekti prioritetinę specialistų grupę (teisėjus, prokurorus ir advokatus), reikės siekti finansavimo supaprastinimo. Visų pirma bus atsižvelgiama į išskirtinį nacionalinių institucijų vaidmenį – tiesioginė jų veikla turėtų sustiprinti europinę dimensiją nacionalinėse programose. Be to, siekiant palengvinti vidurio bei ilgalaikį veiklos planavimą, bus galima sudaryti bendrus partnerystės susitarimus, kad santykiai su kompetentingomis institucijomis stabilizuotųsi; taip pat tam tikrų didesnio masto projektų atveju bus galima retkarčiais skelbti kvietimus teikti paraiškas.
36. Pagaliau, teisininkų mokymas turi tapti platesnio tarptautinio konteksto dalimi ir sudaryti pagrindą bendradarbiavimui už Sąjungos ribų. Šis mokymas turi būti svarstomas Europos Taryboje (pasitelkiant Lisabonos tinklą) ir prisidėti prie teismo bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis palengvinimo bei teisinės valstybės stiprinimo visame pasaulyje.

4. IŠVADA:

37. Kaip pažymėta Hagos programoje, teisininkų mokymas – vienas svarbiausių Europos teismo erdvės kūrimo uždavinių ateinančiais metais. Prisidėti prie mokymo plėtojimo turi nemažai suinteresuotų grupių, o svarbiausią vaidmenį šioje srityje turėtų atlikti pagrindinių teisių ir teisingumo pagrindų programa. Kalbant apie Europos teisininkų mokymo tinklo stiprinimą, aiškiai nurodytą Hagos programoje, šiuo metu finansinė parama atrodo tinkamiausias sprendimas. Policijos bendradarbiavimo srityje pasirinktas kitoks sprendimas: Sąjunga, įsteigdama Europos policijos koledžą (CEPOL)¹⁸, pasirinko Europos agentūros struktūrą. Nors kol kas panašaus sprendimo teismo bendradarbiavimo srityje nebūtina priimti,

---

¹⁸ 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimas 2005/681/TVR, įsteigiantis Europos policijos koledžą (CEPOL) ir panaikinantį Sprendimą 2000/820/TVR, OL L 256, 2005 10 1, p. 63.

Europos teisininkų mokymo struktūrų kaitos klausimas galės vėl būti svarstomas pasibaigus pagrindinių teisių ir teisingumo pagrindų programai.

38. Šios programos priėmimas – tai galimybė pabrėžti, kad Sąjungai svarbus teisės specialistų mokymas ir kad ji tam skiria didesnę finansinę paramą. Kartu su nacionalinėmis ir europinėmis institucijomis parengus Europos teisininkų mokymo strategiją, bus galima kuo optimaliau panaudoti naujas lėšas. Šiuo Europos teisminės erdvės kūrimosi tarpsniu specialistų mokymas yra nepaprastai svarbus norint, kad laisvės, saugumo ir teisingumo srityje padaryta pažanga duotų rezultatų ir būtų matoma Europos piliečiams.